

Neskaagroute vanuit Slot Schagen

Een ommetje uit het kersverse Wandelnetwerk Noord-Holland

Ditmaal een ontdekkingsstocht door het groene ommeland van Schagen: door het noorden van het oude marktstadje en zijn zeekleipolder Neskaag, over het Stolpenkanaalpad (boerenlandpad op grasdijk) en oude landweggetjes. Bij het Keinsmerwiel met het touwtrekpuntje overvaren om zo op het Varkenspad te komen. Dat boerenlandpad komt uit op de

Trapweg, dat vroeger als pelgrimsweg naar de Mariakapel in het dijkbuurtje Keinse diende.

Routebeschrijving

- Vanaf startpaneel rode netwerkroute noordwaarts volgen.
- Overstapmogelijkheden: op keuzepunt 06 op paarse route richting Barsingerhorn en terug naar station en 't Slot; op keuzepunt 06 met het provinciale Noord-Hollandpad doorsteken naar Kolhorn - dan wordt het een lijnwandeling. ►

- Als u op de terugweg nog meer wilt wandelen dan kunt u aan de westzijde van het station (infopaneel, keuzepunt 09) overstappen op de blauwe Tolkeroute. Dit is een rondwandeling door het oude terpenlandschap aan de zuidkant van de stad, over voormalige trambanen, land- en dijkweggetjes, vaart- en terppaden, hoge voetbruggetjes of 'kakeleposten'.

Kijkpunten

1 Slot Schagen: vormt samen met de Grote Kerk op de naburige Markt het hart van Schagen - èn van het wandelnetwerk. Het Slot is gebouwd in 1430 door Willem de Bastard, de eerste Heer van Schagen. Het marktstadje lag wat hoger dan de omgeving omdat het op een landtong ('Scaghon' of 'Scagha') lag: vandaar de naam. In feite een wat hoger gelegen grazige kreekkrug tussen zompige velden en moerasbossen. Na de Grote Overstromingen in de 12e en 13e eeuw en het voltooiën van de Westfriesedijk rond 1250 begon het stadje in de 15e-17e eeuw op te bloeien. De boeren in de omgeving konden steeds meer land buiten hun woonterpen ontginnen. Op de markt van Schagen kwam alles samen en was alles te koop.

2 De Noord: sfeervolle en afwisselende lintbebouwing langs een oude uitvalsweg naar het noorden, richting Schagerbrug, Westfriesedijk en de Zijpe, de 16e-eeuwse droogmakerij van Jan van Scorel aan de noordkant van de dijk.

4 Neskaagpolder: naamgever van deze route. Nes betekent neus in de zin van uitstekend stuk land en caeg, kaag of koog aangeslibd buitendijks land. Tussen ± 1200 en 1250 heeft de Westfriesedijk dit land binnen gesloten, waarna het is ingepolderd.

5 Varkenspad: overstapjesrijk boerenlandpad door de weilanden van biovarkensboerderij Wennekens. Op de westoever van de Keinsmervaart loopt u te midden van wroetende 'Dijkvarkens' naar het touwtrekpontje, een belevenis.

6 Keinsmerwiel: restant van een grote doorbraak of 'weel' van de middeleeuwse Westfriesedijk bij een uitwateringssluis waar bij eb water uit een oude kreek (Keinsmervaart) op de Waddenzee werd geloosd.

Lengte: 11,8 km

Start/eindpunt: Slot Schagen (Slotplein 4) startpaneel bij de voetbrug naar het gerestaureerde kasteel en de VVV.

On- of halfverhard: 20% (2,4 km).

Markering: in beide richtingen ronde routepijlen van nieuwe wandelnetwerk Schagen-Stad op straatmeubilair, vierkante routepalen en infopanelen.

OV: ca. 10 minuten lopen van trein/busstation naar 't Slot. Zie www.ns.nl en www.9292ov.nl.

Detailkaarten: Topografische kaart 1:25.000 blad 14D Schagen verkrijgbaar o.a. via www.reisboekhandel.nl.

Eten & drinken onderweg: alleen bij de Markt en station Schagen.

Bijzonderheden: Varkenspad bij Keinse gesloten tijdens verlengd broedseizoen (15/2 – 1/7): dan omlopen via Westfriesedijk en Trapweg. Honden verboden, evenals op het andere boerenlandpad: het door schapen begraasde Stolpenkanaalpad.

Tekst: Vladimir Mars/Bureau Lopende Zaken

Kaart: P. Mouwes

7 Keinse: Volgens de legende is hier in 1510 op wonderbaarlijke wijze een houten Mariabeeld uit zee aangespoeld. Ter plekke werd hiervoor een kapel gebouwd, boven de put waar het beeld in werd schoongespoeld. Het beeld en het als geesteskrachtig beschouwde putwater trokken veel pelgrims: Keinse werd een bedevaartsoord. Nog steeds komen hier gelovigen voor 'Onze Lieve Vrouw op de Keins'.

7 Kanaal Stolpen-Kolhorn, Gouwweg en 't Wad: het kanaal is een werkverschaffingsproject uit de late jaren 1930. U loopt via overstapjes over de grasdijk op de zuidoever. Dit gebied is rond 1250 door de Westfriesedijk ingedijkt slibland, nu een drassig natuurreservaat van Staatsbosbeheer.

8 Nes-Noord: aan de noordkant van het middeleeuwse Nespolderdijkje zijn tijdens opgravingen in 2011 resten van een nederzetting uit de vierde eeuw voor Chr. gevonden. Hier op de zuidelijke oeverwal van een getijdegeul woonden en werkten dus boeren. Het oudste ijzertijdorp in Schagen en omstreken. Nu ligt er een nieuwbouwwijk op, deels nog in aanleg.

9 Station Schagen: De opening van de spoorlijn Alkmaar-Den Helder in 1865 deed het wat ingeslapen marktstadje opleven. Aan- en afvoer voor de diverse week- en jaarmarkten kon nu veel sneller en makkelijker dan voorheen. Boeren en handelaren reisden af en aan. Sommigen bleven hier overnachten, bijvoorbeeld in Hotel De Landbouw (1925) tegenover het station.